

'Jack heeft geleefd voor drie'

DIEN MIDDELBURG – moeder van Jack

Ik was nog maar zeventien toen ik Jack kreeg, op 30 april 1952. Toen al had ik kunnen weten dat ik heel wat te stellen zou krijgen met Jack en dat het altijd anders zou lopen dan je verwachtte: hij is achterstevoren geboren. Het was een stuitligging, zijn kontje was er het eerst.

Jack was het eerste kleinkind van mijn ouders, waar we de eerste jaren nog inwoonden. Het was niet gemakkelijk. Willem, Jacks vader, heeft als vrijwilliger van het Nederlands Militair Vreemdelingenlegioen in Korea gediend. Na zeven maanden oorlogstraining in Nederland vertrok hij en een jaar later kwam hij getraumatiseerd terug. In Korea is hij een hand en een oog verloren. Hij had vaak nachtmerries. Dan schreeuwde hij: 'De Chinezen komen!' en duwde hij mij onder de dekens.

Ik denk dat het daar ook wel mee te maken heeft gehad dat Willem geen gemakkelijke of leuke vader voor Jack was. [Zie ook Annita en Denise Middelburg.] Hij was streng voor Jack en erg veeleisend. Het was niet gauw goed. Maar mijn ouders, en vooral mijn vader, waren he-

lemaal gek met 'm. Jack werd in de watten gelegd door zijn opa. Door hem en de rest van de familie van mijn kant – vooral mijn jongste broer Jan – is Jack met brommers en motoren in aanraking gekomen.

De eerste keer dat Jack zelf aan het 'sleutelen' sloeg, was toen hij een jaar of negen was en van opa een fietsje had gekregen om op naar school te gaan. Een bordeauxrode fiets. Op een gegeven moment kwam hij binnen om te vertellen dat hij die kleur eigenlijk niet mooi vond en dat hij 'm had geverfd. Hij had wel in de gaten dat hij daar gedonder mee zou krijgen, want hij kwam het eerst aan mij vertellen. Ik mee gaan kijken: bleek dat hij dat fietsje zwart geteerd had. Dat ging er natuurlijk nooit meer af.

Zijn eerste racing – anders kan ik het niet noemen – was een bouwsel van een zeepkist op het onderstel van een kinderwagen, waar hij samen met zijn oom een motortje in bouwde. Maar remmen ging nog niet. Daar had Jack wel een oplossing voor: hij zou gewoon de sloot in rijden. 'En wat dan als je in het water terecht komt? Je kunt toch helemaal niet zwemmen?' Maar dat was geen probleem, vond Jack. 'Dan loop ik er gewoon over de bodem weer uit.'

Naar school ging hij niet graag. Na de lagere school vond hij het eigenlijk wel genoeg. Hij wilde liever werken, met zijn vader mee die in het buitenland kassen bouwde. De Westlandse kassenbouwers waren wereldwijd vermaard, eerst via geëmigreerde tuinders, later ook voor anderen. Willem werkte vooral in België en Frankrijk, maar reisde ook naar Canada en zelfs naar Libië om kassen te bouwen. [Zie ook Loek Gardien.] Dat wilde Jack ook. Hij ging naar de tuinbouwschool, maar zorgde er-

voor dat hij maar één dag in de week naar school hoefde, zodat hij de rest van de tijd kon werken.

's Avonds en in het weekend hielp hij zijn oom Jan met sleutelen aan diens motor en aan brommertjes voor zichzelf. Hij maakte van drie oude brommertjes één nieuwe en daarmee scheurde hij door het dorp. Ik heb de politie zo vaak aan de deur gehad dat ik het niet meer kon bijhouden. Eerst al omdat hij bij het voetballen tussen de kassen stevast de glazen intrapte, daarna omdat hij veel te hard reed met de brommers.

Toen Jack een jaar of elf, twaalf was, stond de politie voor het eerst voor de deur, omdat hij veel te hard tussen de kassen door scheurde op een brommertje. Als op het eind van de middag de bel ging, wist ik al hoe laat het was. Eén keer hebben ze een gloednieuwe brommer in beslag genomen. Op een gegeven moment deden ze de moeite maar niet meer. Ze vonden het zielig om wéér een brommer in beslag te nemen. En het hielp toch niet, want binnen de kortste keren had Jack weer een nieuwe.

Toen Jack achttien was en net zijn rijbewijs had, ging het mis. Met een groep vrienden deden ze wedstrijdjes. Om beurten probeerden ze zo hard mogelijk op een motor door de bocht te gaan. Jack deed natuurlijk mee. Met een vriend, Cor, achterop vloog hij uit de bocht. [Zie ook Jan Paans.]

Op 25 september 1970 maakt *De Westlander* melding van een dodelijk ongeval. 'De 20-jarige C. Veenman uit Naaldwijk zat achter op de bromfiets bestuurd door de 18-jarige J. Middelburg, eveneens uit Naaldwijk. In de bocht van de Naaldwijkseweg verloor de bestuurder de macht over het stuur en

belandden beide jongemannen met de bromfiets in de sloot. Veenman raakte hierbij zwaargewond en is later in het ziekenhuis aan zijn verwondingen overleden.'

Cor is met zijn gezicht naar beneden bewusteloos in de sloot terechtgekomen en later overleden als gevolg van zuurstoftekort. Jack kon wel uit de sloot komen en is met onder meer een gescheurde milt en verwondingen aan zijn darmen naar het ziekenhuis gebracht. Toen hij daar na de operatie hoorde dat Cor was overleden, heeft hij geprobeerd de slangen los te trekken. Hij was compleet van de kaart, zo erg vond hij het. Hij is daarna nog een paar keer geopereerd. Ik weet nog dat toen hij bijkwam uit een van die operaties hij zonder zijn ogen open te doen mijn hand pakte en zei dat hij ook dood wilde.

Gelukkig was de vriendengroep erg hecht en ook met de ouders onderling hebben we altijd goed contact gehouden. De rechter vond Jack ook niet als enige schuldig, maar zei dat de hele groep schuld had aan het ongeluk. Jack kreeg een geldboete en was zijn rijbewijs een poos kwijt. Maar van de dood van Cor heeft hij heel lang last gehouden.

Willem ging helemaal over de rooie en schopte Jack de deur uit. Ik vond het vreselijk. Ik zat er middenin en kon niks doen. Ik dacht dat het nooit meer goed zou komen. Jack ging naar zijn kamertje om zijn spullen te pakken en vertrok. Gelukkig ging hij niet ver weg: mijn ouders woonden dicht bij ons en Jack wist dat hij altijd bij opa en oma terecht kon. Tot hij met Petra trouwde in januari 1973 heeft hij bij hen gewoond.

Het was toch al zijn tweede thuis. Als kind was hij er al

vaak. Ook toen zijn zusjes klein waren; Annita en Denise kwamen tien jaar na Jack, en drieënhalf jaar later kwam er nog een meisje. Willy is overleden toen ze vier was; niet lang voordat Jack het ongeluk met Cor had. Doordat Jack al zo vaak bij opa en oma was en ik zo jong was toen ik hem kreeg en pas veel later de meisjes werden geboren, dachten ze op het dorp vaak dat ik zijn grote zus was in plaats van zijn moeder.

Op 3 juli 1980, een paar dagen na de TT-overwinning van Jack, publiceert de *Haagsche Courant* een groot interview met Willem Middelburg. 'Lastig was Jack vroeger nooit, de ellende begon toen hij op brommers begon te rijden. Soms stonden er wel vier tegelijk op het politiebureau. [...] Na een ernstig ongeval heb ik in het ziekenhuis met hem afgesproken dat als hij nog een keer met een motor thuis zou komen, hij kon vertrekken. Nog geen twee weken nadat hij uit het ziekenhuis was ontslagen, komt er met een noodgang een motor de straat in en even later kwam ik hem op de trap tegen. "Wat kom je doen?" vroeg ik. "M'n koffers pakken," was het antwoord. [...] Hij kwam nog wel gewoon thuis hoor, om een bakkie koffie te halen, niks geen problemen. Op een gegeven moment vertelt hij dat het bij oma op zolder zo verrekte koud is, omdat er een raampje kapot is. Als je bedenkt dat hij toen al duizenden ruiten in kassen had gezet, maar dat kreeg hij niet gemaakt. "Jongen, dan neem je er maar een deken bij," heb ik gezegd.'

Twee dagen later haalt oma Verduijn de pagina's van *De Telegraaf*. Een paginagroot artikel van 5 juli

begint met: 'De eerste naar wie Jack Middelburg na zijn sensationele overwinning in de TT van Assen belde, was oma Verduijn in Naaldwijk om te informeren of ze zich niet te zenuwachtig had gemaakt. [...] In Jacks wereld van pure snelheid, risico's en sensatie, is oma Verduijn een rustpunt. Hij noemt haar Moe en houdt evenveel van haar als van zijn moeder Dien. Vorig jaar vertelden ze hem na afloop van de Grote Prijs van Oostenrijk dat Moe was opgenomen in het ziekenhuis wegens borstkanker. Hij reed met z'n Mercedes in één ruk van Salzburg naar Delft. "Plotseling stond hij naast m'n bed," vertelt oma Verduijn. "Ik feliciteerde hem met zijn resultaat, maar hij begon te huilen en zei: 'Ik wil nooit meer winnen, als jij maar beter wordt.'"

Pas bij de TT van Assen van 1982 – Jack reed toen al negen jaar races – is opa Verduijn er voor de eerste keer bij. *De Telegraaf* schrijft op zaterdag 30 juni 1982: 'De gelukkigste man van het rennerskwartier bij de TT van Assen was de 74-jarige opa Verduijn uit Naaldwijk. De krasse baas bezocht gisteren voor het eerst een race van zijn kleinzoon. Hij kwam ogen tekort en rekte keer op keer zijn hals uit om maar niets van de trainingen te missen. "Je mag hier wel een versnellingsbak in je nek hebben," zei hij lachend, "zo hard gaat het!"'

Het halve Westland wist al dat Jack aan het motorracen was voordat wij erachter kwamen. Willem hoorde het toevallig in de kassenbouw, want die mannen gingen allemaal kijken en zeiden dat Jack zo goed was. Ze hadden zelfs een motor voor hem gekocht! [Zie ook Theo Sam-

wel.] Jack was eenentwintig; dan kun je niet verwachten dat hij alles aan zijn ouders vertelt. En zeker niet aan zijn vader, want die vond het toch maar niks. En hij wist ook donders goed dat ik het niet zou toejuichen na dat ongeluk met Cor. Dus hij hield zijn mond. Hij was al een aantal races onderweg toen we het hoorden, en Willem is toen maar eens gaan kijken. Hij kwam apetrots weer thuis: 'Je zult het niet geloven, maar hij is echt verdraaid goed.' Jack won die wedstrijd. Hij had wel in de gaten dat zijn vader er was. Hij wist altijd precies wie er waren en waar iedereen stond.

Ik ben voor het eerst mee geweest naar Zolder in België. We kwamen daar aan en het eerste wat ik zag was een ziekenwagen. Ik schrok me rot! Wist ik veel dat het bij races verplicht is dat er een ziekenwagen in de buurt is. Ik dacht dat er een ongeluk was gebeurd en was bang dat er iets met Jack was. Ik zag hem meteen weer voor me in het ziekenhuis na het ongeluk met Cor. Vreselijk vond ik het. Ik heb er altijd moeite mee gehad, maar ik ben wel altijd gaan kijken. Altijd op het rechte eind. Daar gebeuren de minste ongelukken.

Alle races waren we erbij. Maar die ene in Tolbert waren we er niet bij. Het was hartstikke koud nog en de caravan was nog niet klaar voor het seizoen. Dus besloten we om thuis te blijven. Jack kwam nog wel even gedag zeggen op vrijdag voor hij naar Groningen ging. 'Pas je op?' heb ik tegen hem gezegd. Hij lachte. 'Ik zal ze een poepie laten ruiken daar!' Dat was het laatste wat hij tegen me heeft gezegd.

Destijds vond ik het heel erg dat we er niet bij waren, maar nu denk ik dat het maar goed is geweest. Geen

moeder wil haar kind op het asfalt zien sterven. Hij is een paar dagen na het ongeluk in het ziekenhuis in Groningen overleden, maar eigenlijk was hij toen al dood. We hebben hem toen nog wel gezien, in het ziekenhuis, maar dat maakte het eigenlijk alleen maar erger. Het was Jack niet meer.

Dat het zo druk was op zijn begrafenis heeft me goed gedaan. Ik denk dat hij zelf nooit beseft heeft hoe geliefd hij was – wij beseften dat ook niet, tot zijn begrafenis. Het halve Westland stond vast. Van zijn huis in Maasdijk tot de kerk in Naaldwijk stond het zwart van de mensen langs de kant. Tussen de 4000 en 5000 mensen waren er. De kerk pulde uit. Wil Hartog en Jos Vaessen hebben heel mooi gesproken. [Zie ook Jos Vaessen.]

Ik heb het nooit goed verwerkt. Ik ben nu in de tachtig, maar het doet nog steeds pijn en ik mis Jack nog altijd, maar het is goed zoals het is gegaan. Het heeft zo moeten zijn. Ik heb er vrede mee.

Wat zou er van hem zijn geworden als hij toen in 1984 niet was verongelukt? Hoe zou hij er nu uit hebben gezien? Daar denk ik vaak aan. Jack is maar eenendertig geworden – hij is een paar weken voor zijn verjaardag overleden – maar hij heeft geleefd voor drie. Hij heeft gedaan wat hij het liefste deed en is gestorven met wat hij het liefste deed. Veel mooier kun je het niet hebben toch?

Zijn lijf was op. Versleten door de vele valpartijen. Hij liep mank door de nooit geheelde wond aan zijn been. Dat was een open wond die chronisch ontstoken was. Hij had gewoon een gat in zijn been. Dat moest elke dag worden schoongemaakt en dan weer opgevuld met verband. Er ging wel een meter verband in elke dag. Hij zat ook voortdurend aan de antibiotica. Goed lopen kon hij

niet meer en doordat dat been zo slecht was, had hij eigenlijk continu pijn. [Zie ook Annita en Denise Middelburg en Leo van der Kaden.]

Ik denk dat hij uiteindelijk in een rolstoel terecht was gekomen als hij dat fatale ongeluk niet had gehad. Daar had hij dan waarschijnlijk ook wel weer iets van gemaakt, hoor. Jack was een positief ingesteld mens. Hij zag overal wel de humor van in. Ze hadden hem waarschijnlijk wel een keer van de snelweg moeten halen in een opgevoerde scootmobiel, of zoiets. Dat had me niks verbaasd.

Aan de vooravond van de TT van 1989 spreekt het *Nieuwsblad van het Noorden* met Willem Middelburg, die dan voor de zesde keer de Jack Middelburg Trofee uitreikt aan de coureur die de snelste ronde rijdt. Het gesprek met vader Middelburg gaat onder meer over het fatale ongeluk van Jack: 'Hoe cru het ook klinkt, Willem Middelburg was blij dat zoon Jack het ongeluk in Tolbert niet overleefde. "Toen ik hoorde wat er was gebeurd, heb ik de dokter in het Academisch Ziekenhuis in Groningen gevraagd de stekker eruit te trekken. Je mag er toch niet aan denken dat hij in een rolstoel terecht was gekomen. Dat had Jack nooit gewild, dan zou hij zichzelf en anderen in de weg hebben gezeten. Hij zou gek worden. Natuurlijk, 32 jaar is hartstikke jong. Maar Jack heeft in die korte periode écht geleefd.'"

Ik was altijd blij als het geld weer eens op was. Dan hoopte ik dat Jack wel moest stoppen. Dat heb ik nooit hardop tegen hem gezegd natuurlijk, maar hij wist wel dat ik

bezorgd was. Helaas werd er altijd wel weer een oplossing gevonden. In het begin gingen ze met de pet rond in de kassenbouw en hier in het dorp. Zijn vrienden van de Hondenclub laptten elke week vijftwintig gulden zodat Jack kon racen. [Zie ook Theo Samwel.] En daarna waren het sponsors die Jack aan het racen hielden. En Willem, die zelfs nog een keer een motor voor hem heeft gekocht. Nee, daar was ik niet zo blij mee. [Zie ook Cees Verhagen, Henk Keulemans en Gerard van der Pot.]

Het liefst bleef ik in de caravan. Koffiezetten en broodjes smeren voor die jongens, een babbeltje maken met iedereen. Het was de zoete inval bij ons. We waren met iedereen goed en iedereen kwam graag bij ons langs. Het rennerskwartier was toen nog veel meer een camping dan nu en de coureurs gingen nog echt vriendschappelijk met elkaar om. Franco Uncini, Kenny Roberts, Randy Mamola, Barry Sheene, Boet van Dulmen en Wil Hartog – allemaal hebben ze bij me op de koffie gezeten. [Zie ook Randy Mamola.]

In de tien jaar dat Jack heeft geracet zijn we in heel Europa geweest. Overal waren we bij. Jack is vaak gevallen, maar hij heeft ook ontzettend veel bekens gewonnen. Die van de twee Grand Prixs die hij heeft gewonnen, in Assen en op Silverstone, heb ik nog. Die van Silverstone is de mooiste van allemaal.

Ik stond te kijken en hij lag tweede de laatste keer dat ik 'm voorbij zag komen. Ik dacht nog: dat is mooi, tweede. En voor ik er erg in had stond ik op een platte kar voor de huldiging, want in de laatste ronde was hij Kenny Roberts nog voorbijgegaan. Het was daar snikheet, maar ik weet nog dat ik kippenvel had toen ze het *Wilhelmus* speelden voor Jack.

Jack stond natuurlijk elke week in de krant en daardoor was hij een bekende Nederlander geworden. Zodoende werd hij ook wel gevraagd voor braderieën en zelfs een paar keer voor tv-shows. En dan gingen wij mee. Voor de *Showbizzquiz* van Ron Brandsteder in 1982 moest ik zelfs mee.

De kandidaten moesten eerst raden wie de Bekende Nederlanders waren die waren verkleed als Sinterklaas. Jack was de Motorsint. Wat was dat spannend! Hij moest op de motor de zaal in komen rijden en op het podium over de populaire zanger Ben Cramer heen springen, die ook verkleed als Sinterklaas op de grond lag. Alles was live, het mocht niet fout gaan, maar het ging heel snel allemaal. Ik stond samen met de moeder van Ben Cramer te kijken. Och, wat was dat arme mens zenuwachtig toen Jack over hem heen moest springen. Ik zei nog: 'Dat maak ik elke week mee.'

In het tweede spel moesten ze raden welke moeder bij elke Bekende Nederlander hoorde. We moesten elk een paar vragen beantwoorden om de kandidaten op weg te helpen, dus ik moest ook iets zeggen. Het was wel een leuke belevenis hoor. Zo vaak kom je niet op tv bij zo'n grote show. Maar het spannendste was nog wel achteraf: we moesten via de achterdeur weg uit de RAI in Amsterdam. Overal stonden fans, iedereen wilde met Jack op de foto.

Het gekke is dat ik die coureurs nooit als sterren heb gezien. Al waren ze twee, drie keer wereldkampioen en echt beroemd, voor mij waren het gewone jongens. En Jack zeker. Logisch, het was mijn kind. Bij zo'n show merk je natuurlijk wel dat hij bekend en populair is, maar toen stond ik daar niet zo bij stil.

Pas veel later besepte ik hoe bekend Jack was en nog steeds is. Bij de begrafenis natuurlijk, waar het zo ontzettend druk was en waar zulke mooie woorden werden gesproken, maar nu ook nog. Dat hij in 2000 werd verkozen tot Westlander van de Eeuw... Ik kon het bijna niet geloven. En nog steeds! Eerst met een tentoonstelling in het Westlands Museum, nu met een boek en een theaterstuk. Ik vind het geweldig. Dat mensen zoveel jaar na zijn dood nog aan Jack denken en hem waarderen. Dan heb ik toch een heel bijzondere zoon gehad.